

למדנו, מחלוקת האם שומר שכר פטור בהחלוקה על גדות נהר ואם נדחפה במעבר על גשר, ואם נכנס לעיר בזמן שרגילים להיכנס לעיר – בכל אלו רבה פטור שומר שכר, ואילו רב חסדא ורבה בר רב הונא מחייבים. ולכונ"ע כל שומר חייב לקדם ברועים ובמקלות בחינם ובשומר שכר – בשכר.

האם הכרחי לבאר את הירושלמי ע"פ סוגיית הבבלי ?

שאלות דרב אחאי פרשת ויצא שאלתא ב ד"ה שאלתא דאילו

שאלתא דאילו גברא דמשלמין ליה חיותא לנטורי מיחייב לנטורא שפיר אי לנטורי חנם אשלימו ליה מנטורא שמירה קלה ואי לאו דפשע בה לא מיחייב לשלומי ודאי אוקמה בשמשא ומתה אי נמי בתלגא ומתה אי נמי אוקמה בדוכתא דלא חזי לנטירותא ונגנבה או אבדה אי עבד חד מהני פשיעותא הוא דעבד ומיחייב לשלומי ואי לא לא. ואי לנטורי באגרא אשלימו ליה אף על גב דאוקמה בדוכתא דנטירותא ונגנבה או אבדה מיחייב לשלומי ובעי למיתב בהדה לנטורה ביממא ובליליא דהכי אשכחן ביעקב אבינו דאמ' ליה ללבן נטרית לענך ביממא ובליליא הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה, ודאי אי יתיב בהדה ונטרה ואתא ליסטים מזויין דלא מצי למיקם באפיה ונסבה פטור מלשלומי דהות ליה כשבורה ושבוייה דשומר שכר פטור לשלם.

האם מותר לשומר ללכת להתפלל בבית הכנסת ? בגמ' בב"ק נז. מחלוקת האם 'ליסטים מזויין' נחשב גזלן (שיש לו נזק ומאיים) או גנב (שמסתתר לכתחילה מאנשים) – וטענת שומר שכר שהחפץ נגנב ממנו על ידי ליסטים מזויין, פוטרת אותו - למרות שבדרך כלל חייב בגניבה – כי ליסטים מזויין נחשב אונס. תוס' במקום מציע עוד אפשרויות לפטור שומר שכר:

ירושלמי ב"מ פרק ג הלכה ט / מכתב יד

ר' אבהו בשם ר' יוחנן נאמרה שמירה בש"ח ונאמרה שמירה בש"ש ולא דמייא שנאמרה בש"ח לשמירה שנאמרה בש"ש, אפילו הקיפו חומה של ברזל אין רואין אותו כאילו הוא שמר, היה יכול להציל חייב שאינו יכול להציל פטור. אין אומרים אילו היה אחד שם היה יכול להציל.

ירושלמי מסכת שבועות פרק ח הלכה א

רבי אבהו בשם רבי יוחנן נאמרה שמירה בשומר חנם ונאמר שמירה בשומר שכר [דף מב עמוד א] ולא דמייא שמירה שנאמר בשומר חנם לשמירה שנאמר בנושא שכר. שמירה שנאמר בשומר חנם כיון ששימר כל צורכו פטור שמירה שנאמר בשומר שכר אין משערין אותו אלא בגופו לפיכך רואין אותו אם היה ראוי לשמירה פטור ואי לא חייב, אין אומרים אילו היה אחר שם יכול להציל הציל פטור שלא הציל חייב.

פני משה מסכת שבועות פרק ח הלכה א

ולא דמייא שמירה וכו'. אף על פי שבשניהם נאמרה שמירה מ"מ אין דומין זה לזה דבש"ח כיון ששימר כל צרכו בלא פשיעה פטור ובשומר שכר אין משערין אותו אלא בגופו לפי שצריך לשמור בכל כחו כיון שנוטל שכר. ומיהו אין משערין אלא בגופו של שומר כדמסיק ואזיל שרואין אם הוא ראוי לשמירה זו ושמר כפי שהוא ראוי פטור כגון אם אירעו אונס גזלן וכיוצא בו ואם לא שמר כמו שהוא ראוי בעצמו לכך שהיה יכול להציל ולא הציל אז הוא חייב אבל אין משערין אותו באחר לומר אילו היה אחר תחתיו היה יכול להציל ודוקא אם הציל הוא דפטור ואם לאו חייב הא לא אמרינן.

חשוב על 'דוגמאות מעשיות' בהבדל שבין השומרים !

מראה הפנים מסכת שבועות פרק ח הלכה א

[דף מב עמוד א] אין משערין אותו אלא בגופו וכו'. למאי דפרישית בפנים אתיא שפיר כהאי ברייתא דמייתי לה בבבלי פ' השוכר את הפועלים דף צ"ג ע"ב רועה שהיה רועה עדרו והניח ובא לעיר בא זאב וטרף וכו' אלא אומדין אותו אם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור וכפירושא דהתם לפי המסקנא דאומדין אותו אם היה יכול לקדם ברועים ובמקלות

והיינו נמי דקאמר הכא דאין משערין אלו היה אחר תחתיו והיה יכול להציל בעצמו אפי' אם לא ימצא לקדם ברועים נמי ובמקלות הא לא אמרינן אלא משערין בגופו ואם היה יכול להשתדל ולקדם ברועין ובמקלות ש"ח בחנם וש"ש בשכר אז הוא חייב. ואם לא אפשר לו למצוא אחרים והוא לא היה יכול להציל פטור וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל בפ"ג מהל' שכירות הל' ו' רועה שהיה לו להציל וכו' ואם לא עשה כן והיה לו לשכור ולא שכר ה"ז פושע וחייב וא"כ אם לא היה אפשר לו למצוא אחרים ולשכרן פטור.

תוס' בבא קמא דף נז עמוד א ד"ה כגון שטענו

כגון שטענו טענת לסטים מזויין - תימה אמאי מוקי לה בלסטים מזויין ודחיק למימר דגנב הוא, לוקמיה כגון שטענו טענת גניבה באונס שנגנבה ממנו באונס גדול כגון ששומר כספים בחפירה בקרקע שאי אפשר לגנבם אלא במחילות תחת הקרקע דהוי אונס כליסטים מזויין או אם בא עליו חולי של טירוף הדעת או שינה נפלה עליו באונס או אונס אחר שאינו יכול לשמור. ולרבה דפטר בסוף הפועלים (ב"מ דף צג:) על בעידנא דעיילי אינשי או דנס בעידנא דניימי אינשי משכחת כפל שטוען טענת גנב בעידנא דעיילי או בעידנא דניימי אינשי ולהנהו אמוראי דפליגי עליה התם מ"מ משכחת כדפרישית... ונראה לר"י דכיון שחייב הכתוב שומר שכן בגניבה וסתם גניבה קרובה לאונס... סברא הוא שבכל ענין שתהיה הגניבה יתחייב מגזירת הכתוב, אפילו באונס גמור, ואע"ג דבליסטים מזויין שהיינו שבויה שקרא פטר בו הכתוב אע"פ שאין אונס גדול יותר, ודוחק.

תוס' ב"מ דף מב עמוד א ד"ה אמר שמואל

אמר שמואל כספים אין להם שמירה כו' - צריך עיון אם שמרם בקרקע ונגנבו משם אם שומר שכן חייב ובפרק הכונס (ב"ק דף נז.) ושם ד"ה כגון משמע דחייב דפריך אביי לרב יוסף והאמר ר' יוחנן הטוען טענת גנב באבידה משלם תשלומי כפל ואי שומר אבידה שומר שכן הוי קרנא בעי לשלומי ומאי פריך דלוקמא בטוען שנגנבה באונס כגון שהעמיק בקרקע ק' אמות או שתקפתו שינה או חולי אלמא כל גניבה לא הויא אונס אלא לסטים מזויין...

אך תמהון גדול הוא למה לא יהא אונס אם העמיק בקרקע ק' אמות דמאי ה"ל תו למיעבד או אם תקפתו שינה או חולי גדול ואיך יתכן ששום גניבה לא נמצא שתהא אונס גמור כליסטיין מזויין ולרבה אית ליה בסוף הפועלים (לקמן דף צג:) דאי על בעידנא דעיילי אינשי פטור א"כ תמצא גניבת אונס בשומר שכן. ומיהו יש לדחות דרבה יסבור כאידך שינויא דקרנא עדיף כרב יוסף בהכונס (ב"ק דף נז:)

ומ"מ אין סברא כלל שלא נמצא גניבת אונס שיפטר בה שומר שכן ואין לתרץ דהואיל וחייב רחמנא שומר שכן בגניבה אף על פי שהיא קרובה לאונס כדאמר בהשואל (לקמן ד' צד:) חייב אף בכל גניבת אונס דהא בליסטיין מזויין הוא פטור... ונראה דכיון דאתי שואל מק"ו דשומר שכן אין לחייבו בגניבת אונס בקרן ודיו לבא מן הדין להיות כנדון דשומר שכן פטור מגניבת אונס אף שואל כן וא"ת וגניבת אונס בשואל לפי האמת מנ"ל דלא מצינו ששואל פטור אלא במתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אתי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסיף על עניין ראשון והוי כאילו כתיב גניבה ואבידה להדיא בשואל וכיון דכתיב ביה גניבה ואבידה ואונסין ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דיליף בברייתא מק"ו היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"ו.

חדושי הרמב"ן בבא מציעא דף מב עמוד א

כספים אין להם שמירה אלא בקרקע. איכא דאמרי דבקרע יש להם שמירה אפי' בשומר שכן, ואיכא דאמרי בשומר שכן לעולם אין להם שמירה עד שיהא יושב ומשמר.... אבל באמת לעולם שומר שכן לא כליא שמירתו עד שיהא יושב ומשמר ונאנס ממנו בליסטים מזויין וכיוצא בו....

ומיהו תימה הוא אם קפץ עליו חולי או אירעו אונס אחר בגופו ומחמת אונס אחר נגנב היאך אתה יכול לחייבו א"כ מצינו שומר שכן חייב באונסין?

(שים לב שהרמב"ן תמה על אונס בגופו של שומר ולא על אונס בגופו של חפץ)

אלא ודאי מודינא באונסין כגון אלו שהוא פטור למה זה דומה שבאו עליו ליסטים ונשבה ואחר כך בא גנב וגנבה שבודאי פטור שהוא בכלל אונסין מאחר שהוא אינו יכול לשמור ולהציל... ומצאתי בירושלמי מפורש ר' אבהו בשם ר' יוחנן נאמרה שמירה בשומר חנם ונאמרה שמירה בשומר שכן ולא דמיה שמירה שנאמרה בשומר חנם לשמירה שנאמרה בשומר שכן שמירה שנאמרה בשומר חנם כיון ששומר כל צרכו פטור שמירה שנאמרה בשומר שכן אפי' הקיפוהו חומה של ברזל אין רואין אותו כאלו הוא שומר אם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור ואין אומרים אלו היה שם היה יכול להציל ע"כ, וזהו שאמרו בפרק הפועלים (צ"ג ב') ואלו הן אונסין ששומר שכן פטור כגון שהוא אומר ותפול שבה ותקחם, אלמא ליכא דבר אחר דפטורי עליה אלא כגון ליסטים מזויין, ואמרי' התם עד מתי שומר שכן חייב לשמור עד כדי הייתי ביום אכלני חורב וקרר בלילה, ואסיקנא התם בכל השומרין אפילו בלאו חזני מתא, וכן הלכה דלהכי יהבו ליה אגרא לנטוריה ליה נטירותא מעלייתא, ורב אחא משבחא גאון ז"ל כתב בשאלתא דויצא יעקב ואי באגרא אשלימו ליה אף על גב דאוקמה בדוכתא דנטירותא ונגנבה או אבדה מחייב לשלומי דבעי למיתב בהדה ונטורה ביממא ובלילא שנאמר הייתי ביום אכלני חורב וקרר בלילה, ואי יתיב בהדה ואתי ליסטים מזויין ולא מצי קאי באפיה פטור ע"כ דברי הגאון ז"ל, עוד מצאתי בתשובות הגאונים ז"ל תשובה לרב צמח גאון ז"ל בשומר שכן שהניח פקדון בתיבתו בחנותו עם כליו ובאו גנבים עליהם וחייבו לשלם, דלא מיפטר שומר שכן בגנבה אלא בליסטים מזויין דקתני אלו הן אונסין ששומר שכן פטור בהם כגון שהוא אומר ותפל שבה ותקחם וגו', ואף בדברי ר"ח ז"ל יש בענין זה דברים שאינן ברורים.

רבינו ירוחם, מישורים נתיב ל' ח"ב דף פג עמוד ג

שומר שכן חייב בכל גניבה אפילו קרובה לאונס כגון כספים בקרקע למטה והוא ישן או קפץ עליו חולי ולא היה יכול לשומרן כי כל שם גנבה חד הוא לחייבו ואפילו הקיפה בחומת ברזל ולא היה שם אין אומרים אפי' היה שם לא היה יכול להציל אלא חייב בכל ענין עד שישמרנה בגופו ויעמוד כנגדו ולא יוכל להציל ואם הוי כשבויה ושבויה פטרי רחמנא מינה כך דקדקו התוספות קמא מציעא. והרמב"ן כתב דאם קפץ עליו חולי או שאירע אונס שפטור אם האונס בגופו כי זה דומה כמי ששבאוהו לסטים ואחר נגנבה הבהמה דבכלל אונס הוא זה.

מדרכי מסכת בבא מציעא פרק המפקיד רמז רפ

כספים אין להם שמירה אלא בקרקע כי המיימוני
דהוא הדין לכל דבר שמשאו קל ואין הקרקע
מאבדת אותו כגון לשונות של כסף ומרגליות
והיכא דשמר בקרקע אפילו שומר שכר פטור כ"פ
בספר המצות אבל ר"י פסק דגניבת כספים מן
הקרקע גניבה היא ולא אונס ושומר שכר חייב.
ותימה גדולה היא דמה ה"ל למיעבד וכי תימא
היה לו לשמור שם לעולם שלא יבאו הגנבים א"כ
וכי לא יישן לעולם ולא ילך חוץ לאותו מקום וכי
תימא יעמיד שם הנפקד שומר לעולם כשירצה
לישן א"כ למ"ד שומר שמסר לשומר לעולם חייב
מאי איכא למימר לא ירויח כלום מיהו בהא י"ל
כיון שאינו יוכל לתקן רק בענין זה שיעמיד שם
שומר אחר לא יתחייב בכך אפילו למ"ד שומר
שמסר לשומר חייב. וכתב רבינו אבי העזרי דהכל
תלוי לפי מנהג המקום כדאמר תלמודא והאידינא
דאיכא טפוחאי כו'...

בבא קמא דף נז עמוד א

והא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן:
הטוען טענת גנב באבידה - משלם תשלומי כפל,
ואי ס"ד שומר שכר הוי, אמאי משלם תשלומי
כפל, קרנא בעי שלומי (=ברגע שטען שנגנבה עליו
שלם קרן כי שומר שכר חייב בגניבה ולא כפל!!
א"ל: הכא במאי עסקינן - כגון שטוען טענת
לסטם מזויין. א"ל: ליסטם מזויין גזלן הוא!
א"ל, שאני אומר: לסטים מזויין, כיון דמיטמר
מאינשי גנב הוא.

רא"ש מסכת בבא קמא פרק ו סימן ה

...ומכאן דקדקו התוס' מדלא מצי לאשכוחי כפל
בשומר שכר אלא בטענת ליסטם מזויין וצ"ל
ליסטם מזויין גנב הוא. ולא קאמר כגון שטען
שנגנבה ממנו באונס כגון שנתן כספים תחת
הקרקע עומק מאה אמה שאי אפשר לגונבם אלא
במחילה תחת הקרקע. או אם נגנבו בשעה שהוא
ישן או קפץ עליו חולי או טירוף דעת או כמה
אונסין שיכולין לבוא על האדם.
אלא כל שם גניבה אף על פי שבאת ע"י אונס גדול
חייב עליה שומר שכר ואף על פי שהאונס גדול
כמו ליסטם מזויין. והיינו טעמא דכל גניבה
קרובה לאונס כדאמרין פרק השואל (דף צד ב)
הלכך אין חלוק בין שהאונס גדול בין שהאונס
קטן. אבל אונס ליסטם מזויין היינו שבויה ובהא
פטר רחמנא שומר שכר. וכן כתב בשאלתות דרב
אחאי... וה"נ איתא בירושלמי פ"ב דשבועות...
אין משערין אותו אלא בגופו של אדם. משמע
דלעולם הוא חייב בגניבה ואבידה א"כ היה גופו
שם ולא יכול להציל

העמק שאלה פרשת ויצא שאילתא ב אות ג

ג) אף על גב דאוקמא בדוכתא דנטירותא ונגנבה
או אבדה חייב לשלומי ובעי כו'. דהלכה כר"ח
ורבה בר"ה דאמרי להכי יהבי לך אגרא כו' ולא
כרבה דמוקי הא בחזן מתא, וזה פשוט. ודע
דהרא"ש פ' הכונס ס"ה הביא דברי רבינו לראי
למה שהעלו התו' דגניבה ואבידה בש"ש חייב
אפי' באונס גדול,

ובאמת לפי מה דאיתא לפנינו אין הכרע לדבר,
דמש"כ רבינו אף על גב דאוקמא בדוכתא
דנטירותא כו' פירושו במקום שדרכו למיטור ולא
כש"ח שפטור בכה"ג, אבל באונס אפשר דגם
בש"ש פטור בגו"א, ומה שכי' רבינו אח"כ ובעי
למיתב בהדא כו' מילתא בפ"ע היא ולא קאי על
הא דלקמ"י דחייב בגו"א. מיהו הרא"ש העתיק
דבעי למיתב בהדא כו', ולפי זה משמע דקאי אהא
דלקמ"י שלעולם חייב בגו"א עד דיתב עמה
ביממא ובליילא, וא"כ נאנס בלא גניבה ואבידה
כלל אלא בראות עיניו.

...ויש להוסיף דעיקר הסברא שהעלו התו' בגניבה
דחייב בכל אונסין דגוה"כ הוא, מבואר דדוקא
בגניבה כך הוא, אבל בשאר אונסין ודאי אפי' לא
יתב בהדא פטור...

ים של שלמה מסכת בבא קמא פרק ו סימן יא

ועוד תדע דלית ליה לרבה הא דשאלתות. דהא
אותב ליה אב"י מהך קרא דהיינו ביום וגומ'.
ומשני ליה דאייירי דוקא בחזני מתא. פי' שומרי
העיר בלילה. שכל סמך אנשי העיר עליהם,
וצריכין נטירותא יתירא. ויעקב אבינו אמר נמי
ללבן נטירה יתירה עבידנא לך. כחזני מתא. ואף
על גב שאנו סבירי לנו כרב חסדא ורבה בר רב
הונא, דפליגי על רבה. היינו משום דסבירא ליה,
דאמר להכי יהיבנא לך אגרא. לנטורא לי
נטירותא יתירא, כדאיתא התם. אבל היכא
שאירע לו אונס גדול, ואין מועיל כאן נטירותא.
ליכא מאן דפליג. דפשיטא אמרין מאי הוה ליה
למעבד.

ונראה דאף השאלתות והירושלמי לא איירי
באונס גדול, אלא בשמירה סתמא כדרכה. והיינו
משום דבעי נטירותא יתירתה, כרב חסדא ורבה.
והא דאמר התם אין משערין אלא בגופו של אדם,
היינו שישמור שמירה יתירה בכל כחו, ובכל גופו.
כמו שכתוב אחר כך בירושלמי. וז"ל, לפיכך
רואין אותו, אם היה ראוי לשמירה פטור, ואם
לאו חייב עכ"ל.

א"כ שמעינן, היכא שבא עליו אונס שאינו ראוי
לשמירה כלל. פטור, כמו אונס אחר. והטור (סימן
ש"ג) כתב וז"ל, והכי איתא בירושלמי, ש"ח כיון
ששמר כל צרכו פטור. אבל ש"ש, אפילו הקיפוהו
חומה של ברזל. אין אומרים [רואין] אילו היה
שם (לא) היה יכול להציל [חייב], ואם לאו פטור,
אלא אומרים, אם היה שם היה יכול להציל.
לפיכך לעולם חייב בגניבה ואבידה. אלא א"כ היה
שם, ולא היה יכול להציל עכ"ל.

ונראה, מה שכתב אפילו הקיפו חומה של ברזל.
וכמעט רוב הנוסחא, אינה מן הירושלמי כלל,
ותדע, דהא הרא"ש נמי לא הביאו כלל, אלא דייק
ממשמעות הירושלמי, מדאמר אין משערין אלא
בגופו כו'. ואם היה הירושלמי כדברי הטור,
מסתמא הביאו, ולא היה צריך לדקדק משמעות.
וגם חפשי בכל פרק האחרון של שבועות
בירושלמי, ואיננו. וראיתי בטור אחד, שתיקן
חכם אחד מבחוץ מראה מקום. והראה מקום
הירושלמי בפ' המפקיד, וראיתי לשם, ואיננו. רק
כתב שם דין ש"ח ששמר כל צרכו פטור. ובודאי
אם הרא"ש לא ידע מזה הירושלמי ר' יעקב בנו
מנ"ל.

אלא נ"ל, שהוא דייק מן הירושלמי שהביא אביו הרא"ש. וכמו שדייק הרא"ש, פירש הוא דעת הירושלמי, כאלו נכתב בפנים. והא דהקיפוהו מחיצה של ברזל הוא פשט אמת לפי הרא"ש. וא"כ לפי רוב ראיותי שכתבתי, שמן הירושלמי אינה ראייה כלל. א"כ פשיטא דהקיפוהו במחיצה של ברזל, דאונס גדול הוא, וכל כה"ג, פטור, מק"ו דליסטים מזוין,

ועיין הר צבי חו"מ סימן ק"ד שהעיר על גירסת היש"ש בירושלמי – שהוא בירושלמי שבפנינו. ושם באריכות במקור הדברים ובדיוקם בירושלמי.

טור חושן משפט הלכות שומר שכר סימן שג

ב וכיון שנוטל שכר על שמירתו צריך לשמור שמירה מעולה וחייב בגנבה ואבדה שאפי' שימר כראוי ונגנב חייב ואפי' נתן הכספים תחת הקרקע בעומק ק' אמה שאי אפשר לגונבם משם אם לא על ידי מחילות או נס בעידנא דניימי אינשי ונגנב או קפץ עליו חולי ולא יכול לשומרם וכל כיוצא בזה חייב והכי איתא בירושלמי שומר חנם כיון ששומר כל צרכו פטור אבל שומר שכר אפילו הקיפוהו חומה של ברזל אין אומרים רואין אילו היה שם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור. אלא אומרים אילו היה שם היה יכול להציל:

ג לפיכך לעולם חייב בגניבה ואבדה אא"כ היה שם ולא היה יכול להציל וכ"כ בשאלתות ואי באגרא אשלימו ליה אף על גב דאוקמי בדוכתא דנטירתא ונגנבה או נאבדה חייב לשלומי דבעי למיתב בהדיה לנטורי ביממא ובליילא ואינו פטור אלא מן האונסין:

ד ואיזהו אונס בא עליו ליסטים מזוין ה"ז אונס ואפילו גם הרועה מזוין לפי שהליסטים מוסר עצמו יותר זאב א' אינו אונס אפילו בשעת משלחת זאבים באו עליו שנים ה"ז אונס כלב אחד או אפילו ב' ובאו עליו מרוח א' אינו אונס מב' רוחות הוי אונס:

ה כתב הרמ"ה כל מה דאמרין דלא הוי אונס דוקא כשלא נשתדל להציל אבל נשתדל להציל ולא יכול אין לך אונס גדול מזה וישבע על זה ונפטר הארי והדוב והנמר והברדלס והנחש הרי אלו אונסין בד"א שבאו מאליהן אבל אם הולכין למקום גדודי חיה וליסטיין אין זה אונס ואם הרועה התחיל להתגרות בלסטים שאמר לו במקום פלוני אנחנו רועים וכך וכך רועים אנחנו וכך וכך כלי מלחמה יש לנו ואין אנו חוששין ממך וע"י כך באו עליו הרי כאילו הולכים למקום גדודי חיה וליסטיין וחייב:

ו באו לסטיין עליו או ארי ודרס אם אפשר לו לקבץ רועים שיעזרו לו להציל חייב לקבצם וליתן להם שכר עד כדי הבהמה וחוזר ולוקח מב"ה מה שנתן להם ואם לא עשה כן חייב ושמן כמה שוה הבהמה יותר ממה שצריך ליתן לרועים שיסייעוהו ואותו מותר חייב לב"ה ואם היה צריך לשלם להם כל דמי הבהמה צריך לשלם לו דמי טרחא שצריך לטרוח ולקנות בהמה אחרת:

כתב עת: עלון המשפט, שכירות מטלטלין – דיני השמירה ואם מותר לשוכר להשכיר

בדין גניבת אונס יש שלוש שיטות בראשונים (והזכירם רע"א בגיליון סי' שג סעי' ב): א', דעת הר"י וסיעתו שחייב בכל גניבה אפילו אם זה נבע מאונס גמור. ב', דעת הרמב"ן וסיעתו שהשומר חייב להיות יושב ומשמר ליד החפץ כל הזמן, אולם אם נאנס והפסיק לשמור מחמת כך פטור. ג', דעת התוס' וסיעתם שכל שהגניבה בגדר אונס פטור השוכר. ודין זה שייך בשני אופנים: א' שהשמירה עצמה הייתה מעולה (הגם שלא ישב ושימר) והגניבה הייתה באונס, וכגון שהניח בכספת טובה והגנב הצליח לפרוץ אותה, ב' שהפסקת השמירה הייתה באונס.